

تاریخ: ۲۰۲۴/۰۲/۱۷

بخش: تجارت داخلی و خارجی

نویسنده: سیدعظیم حسینی

معلومات در مورد صنعت قالین یکی از اقلام صادراتی صنایع دستی

در قاموس کبیر افغانستان

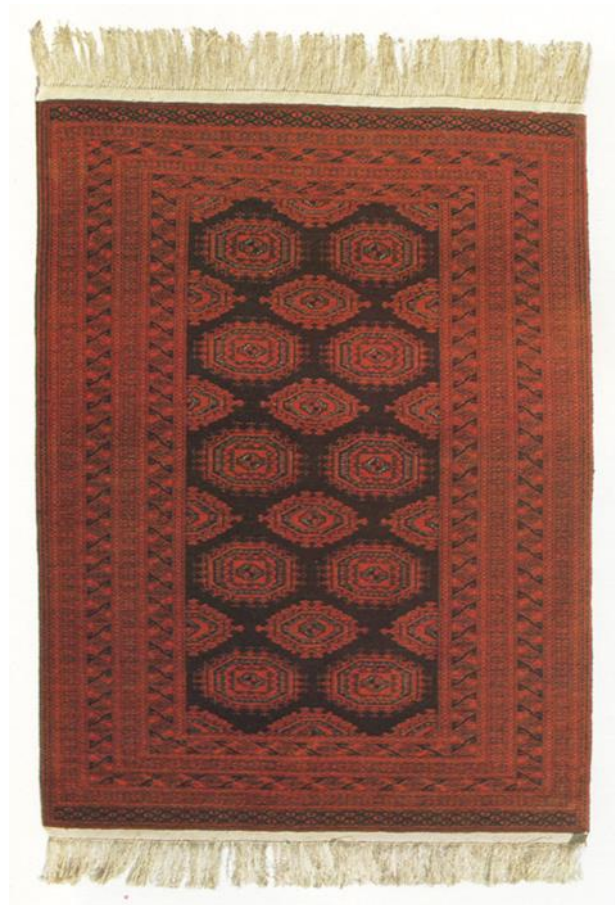
تصور بر آن است فرش برای اولین بار به شکل نمذ ساخته شده است، آریایها قوم مالدار بودند و قالین یا نمذ وسیل

استفاده از پشم غرض جلوگیری از نم و سردی بود بناً در بافتی اقدام نمودند که ضد رطوبت و از طرف دیگر انتقال آن آسان باشد و امروز هم در میان عشایر یا کوچی ها مورد استفاده قرار دارد. قالین یکی از محصولات نهایت قدیمی و باستانی بشر می باشد. تاریخ دقیق پیدایش اولیه این صنعت معلوم نیست اما شواهد بر آن است که در قرن نهم قبل از میلاد آسوریها و بابلی ها قالین را میساختند، سطح و دیوارهای قصرهای خود را باقالین تزئین میکردند. نظری وجود دارد که قدامت بافندگی قالین رابه عمر زردشت میدانند. قدیمی ترین قالینی که تا هنوز کشف شده است متعلق به قرن پنجم قبل از میلاد بوده و در سال ۱۹۴۷ در

اثر کاوش ها و حفاریات باستان شناسان از زیر یخ های پازیریک سایبیریا کشف گردیده است. این قالین، پشمی و نفیس با نقشهای قرمزی رنگ روی متن سفید بافته شده است. همچنان قدیمی ترین قالین ابریشمی که به نخ طلا موسوم است مربوط به دوره عباسیان ۷۴۳ میلادی بوده و در بغداد میباشد که در نوع خود بزرگترین قالین بشمار میرود. بدین ترتیب آثاریکه از مراسم شاهان آسور بر سنگ نبشته ها باقی مانده است قدامت قالین به (۲۵۰۰) سال قبل حدس زده میشود. در قرون ۱۴-۱۵ میلادی در دوره تیموریان که عصر انکشاف علم در صنایع مستظرفه مخصوصاً نقاشی و میناتوری بود، قالین بافی به سبک هرات نیز به اوج خود رسیده بود که تا امروز شهرت و اصالت خود را در جمله قالین های اصیل مشرق زمین حفظ کرده است. چنانچه روبرت سیاح در صفحه ۲۱۲ کتاب خود می نویسد: "در قرن ۱۸

قالین های ساخت هرات در بازارهای لندن متاع تجارتي قابل ملاحظه ای بود. "صنعت قالین از زمانه های دور تا به حال توجه محققان، دانشمندان و کلکسیونر های علاقه مند را بخود جلب کرده است، چنانچه در موزیم های جهان از جمله (قاهره) قالینچه ای میناتورى شده نگهدارى میشود که از جمله آثار ام البلاد بلخ بوده و قبل از میلاد بافته شده است. به همین ترتیب قالینچه ای در کلکسیون دولتی اتریش وجود دارد که مربوط به قرن (۱۶) میلادی بوده و متعلق به پترکبیر میباشد، این قالینچه از ابریشم خالص بافته شده با طلا و نقره مزین گردیده است که به نظر باستان شناسان مقبول ترین و زیباترین فرش میباشد. مارکوپولو سیاح مشهور ایتالیوی که در قرن (۱۳) میلادی از مناطق ترکمن نشین دیدن نموده است در فصل (۲۱) یاد داشت های خود چنین نوشته است:

" می دانید درینجا قالین های بسیار نفیس و زیبای تهیه میشوند، پارچه ها برنگهای قرمز (سرخ) و دیگر رنگها بافته شده است که قابل تحسین میباشد. همچنان چیزهای عجیب دیگری که نهایت زیباست در بین ترکمنها پیدامیشود و فوق العاده زیبا و گران قیمت است.

" قالینی در (جیره) از زمان خلفای عباسی بدست آمده است که در اطراف و اکناف دریای خزر (بحیره کسپین) در محدوده جمهوری ترکمنستان بافته شده است. صنعت قالین بافی از مناطق ترکمن نشین به سرزمین هندوستان در زمان حکمرانی شاهان و سلاطین ترک تبار طی قرون (۱۶-۱۷) میلادی، منتقل گردید. این صنعت زیبا و ظریف به ابتکار شهزادگان در زمان جلال الدین "اکبر" و وزیر دانشمند اوخان خانان محمد بایرام خان ترکمن بواسطه تعدادی از ترکمنان که یکجا با بایرام خان به آنجا منتقل گردیده بودند رواج یافت. چنانچه در آن زمان نظریه هدایت شخص شاه جهان برای قصر "عنبر" قالین های ازپشم مخصوص تهیه گردید و بارزترین نشانه ی از

ترکمنها، دروازه بنام "ترکمن گیت" است که همین اکنون در دهلی موجود میباشد. ابوالقاسم فردوسی شاعر بزرگ و شیرین کلام دری نیز در اثر ارزشمند و ماندگار خود (شاهنامه) ترسیمی که از دربار شاهان مشرق زمین از جمله جمشید، فریدون کیخسرو و غیره نام آوران اسطوره ای، می نماید و در لابلای برشمردن زیبایی و ظرافت تخت و تاج مرصع که از جواهر زینتی و فرشهای صالونها و دهلیزهای آن با سرپرده شاهانه که از قالین و قالینچه های رنگارنگ و متنوع آراسته شده بود به نیکویی یاد میکند. قالین در زمان سلسله ای شاهان غزنه در شهرهای مختلف و قلمرو امپراتوری این سلسله مخصوصاً در بلخ منحصراً فرشباب، وسایل زینتی، جهیز دوشیزگان، و تحایف به امرا و سلاطین مورد استفاده قرار میگرفت

که در نهایت از آنجا به مناطق غربی و شمال غربی افغانستان گسترش یافت. در همین دوره برای اولین بارقالین

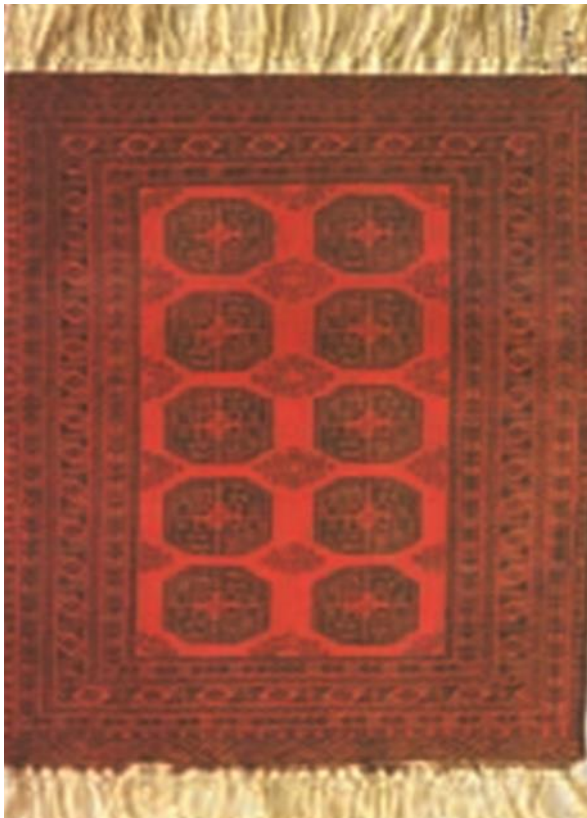

منحیث (جای نماز) در عبادت روزمره استفاده گردید و شامل ثقافت اسلامی شد. قدیمی ترین جای نماز در صنایع مستظرفه اسلامی در قاهره موجود میباشد که در خراسان قدیم یا افغانستان امروزه بافته شده است. افغانستان یکی از مراکز اساسی تولید قالینهای دستباف با کیفیت عالی و ممتاز در جهان بوده و این تولیدات به عنوان نمادی از فرهنگ و تمدن اعلی افغانستان بشمار میرود. قالینهای افغانی که از همان آغاز توسط انگشتان هنرآفرین دوشیزه گان، زنان، مردان و حتی کودکان زحمتکش این دیار بافته میشود بیانگر علاقه مندی وافر آنها به تولیدات زیبا و بی نظیرشان میباشد. شکوه و زیبایی قالین افغانی در پرتو استفاده از بهترین پشمهای با کیفیت و رنگهای کاملاً طبیعی که از محصولات چهارمغز، انار، گلها و گیاهان متنوع بدست میآید، و بدون شک توأم با بهترین رنگها، دیزاینها، پیامها و اولگوهای بی بدیل، تولید و عرضه میگردد، که بیانگر طرز زندگی، کلتور و فرهنگ این جامعه در ادوار مختلف تاریخ می باشد. الف

جالر سه پایه معروف به سردروازه ئی
ترکمن ها معمولاً این جالر را بالای دروازه غزدی
های خویش آویزان مینمایند

قالین، بنابر قدامت تاریخی دارای داستان ها و اسطوره های جالب است، چنانچه حکایات و اسطوره هائیکه عظمت دربار حضرت سلیمان را بیان می دارد همانا قالینچه ای است که بنابر معجزه، آن حضرت در هوا پرواز مینمود. بدیهیست که قالینچه یکی از شهکار های با ارزش هنری آن عصر نیز بوده و تصور میشود قالین بطور تحفه و سوغات از جانب یکی از رجال برجسته آنوقت به دربار آنحضرت راه یافته باشد. اسکندر مقدونی شخصیت بزرگ تاریخ، به قالین ارزش فراوان قایل بود چنانچه بعد از پورش به خراسان زمین و فتوحات گسترده، مدت زمانی در منطقه باقی ماند و به حیث نشانه ی از خود و تحفه ی با ارزش قالینچه ای زیبایی را که به شکل میناتور ی بافته شده و در زمان خود بی بدیل بود از شهر ام البلاد بلخ به عنوان تحفه و سوغات به مادر خود به مرکز امپراتوری خویش به شهر آتن فرستاد. قالین قدیمی

بافت ترکمن بنام تابلوئی مشهور کشف ابزار قالین بافی در بلخ شریف توسط دوکتور لوئی دوبری نمایان می سازد که مردم آسیای مرکزی سازنده اولین قالین بوده است. در افغانستان این صنعت تا امروز در میان مردم ترکمن بیشتر مروج است و قالین بافان مشهور افغانستان ترکمن ها هستند. افغانستان فعلاً دارای ۲۰۰ شرکت تولید کننده قالین میباشد که سالانه ۵۰۰ هزار متر قالین به ارزش ۱۸۰ الی ۲۰۰ میلیون دالر تولید دارد. حدود ۸۱۲۰۰۰ نفر مصروف بافتن قالین هستند. تعداد مجموعی دستگاه قالین بافی به ۴۰۰۰۰ می رسد. از لحاظ رنگ گل و دیزاین بیشتر از ۵۰۰ نوع قالین در سراسر افغانستان ساخته می شود. از اینکه افغانها به ازبکستان، ترکیه و ایران مهاجر شدند و صنعت قالین بافی را درین سه کشور بیشتر ساختند، افغانستان از نگاه تولید از مقام اول به جایگاه دوم و سوم نزول نموده است. بر علاوه در اثر جنگهای فرسایشی تعدادی از

قالین بافان مجبور به ترک وطن شده، به پاکستان مهاجرت نمودند و قالین بافی را در پاکستان نیز ترویج نمودند. میان ترکمنها در رابطه و وجه تسمیه قالین اسطوره مشهور وجود دارد به این شرح: حدود چند هزار سال قبل در بین ایلات اوغوز (که همه ترکمن ها از این شخص منشعب شده اند) دو دختری بصورت دوگانگی به دنیا آمدند که نام یکی آنها (خالی) و از دیگری (بوستان) بود، بعد از آنکه جوان گردیدند چون استعداد خارق العاده داشتند، بخاطر خدمت به هموطنان خود به رقابت های سالم پرداختند و در نتیجه به کشف و اختراعات صنعت نایل آمدند. دوشیزه خالی صنعت قالین بافی را اختراع نمود که اکنون بنام وی مسمی شده است و در بین ترکمنها بنامهای (حالی، خالی) و در بین سایر اقوام بنام قالین و در میان ایرانیها (قالی) یاد میگردد. دوشیزه بوستان هم به کشف و اختراع توربه (توربه) موفق می شود که در بین ترکمنها بنام (بوستان توربه یا چوال توربه) مشهور بوده و هنوز هم از آن استفاده به عمل می آید.

فرش قالین که در سایبیریا از زیر یخها بدست آمده و حدود ۱۵۰-۲۰۰ سال قدمت دارد

اسطوره معروف در مورد منشأ نامگذاری قالین:

قالین از جمله صنایع دستی افغانستان بوده و در طول تاریخ سیر انکشافی را پیموده و امروز نیز افغانستان از جمله کشورهای مهم مولد قالین به شمار می آید. قالین در افغانستان عمدتاً در مناطق مختلف شمال، شمال غرب، مرکزی، غرب و در پایتخت کشور، از پشم و ابریشم طبیعی که هر دو پیداوار کشور است بافته میشود و در رنگ آمیزی آنها اکثراً از رنگ های طبیعی (نباتی) استفاده به عمل آمده و همچنان بخشی از مواد خام قالین مانند تار، رنگ و غیره از خارج خصوصاً کشور بلجیم وارد میگردد. قالینهای افغانی نظر به سایز و موارد استفاده آنها به انواع قالین، قالینچه، پرده، سرانداز، جای نماز، پای انداز، جوال، جالر، دستکول، توبره، خورجین سبتی، سرزینی اسپ و بایسکل تقسیم بندی شده اند.^۲ قابل یاد آور است که در ولایات غزنی، بامیان، بادغیس، سمنگان، پروان و یکتعداد ولایات دیگر نیز قالین های مختلف النوع و همچنان گلیم های ناخنک و مشوانی بافته میشود.^۳

قالین به صورت کلی به دو دسته ذیل تقسیم می میگردد:

۱- قالین های عنعنوی که از اصالت تاریخی خاصی برخوردار است.

۲- قالین جدید با دیزاین های فرمایشی که با شدت گسترش میابد.

قالین های عنعنوی قالینهایی اند که طرح و دیزاین آنها نسل به نسل از مادر بافنده به دختر انتقال یافته و میان طوایف و اقوام مختلف وجود داشته است. جنسیت، کیفیت و چگونگی این قالینها را اسم و خصوصیات همان محل و مردم معین میسازد مانند قالینهای نقش سلیمان، موری تکه ترکمن هرات، دالی، بشیری مزار، بابه صدیق، خواجه روشنایی، قزل آبیاق، چارشنگو، جای نماز دختر قاضی و کاو دانی هرات، پرده کلدان، چکش آچه، آلتی بولک، شاخ، چنار گل قندوز،

قرقین، علی خواجه، بلوچی و غیره. قالینهای دسته دوم قالین های اند که طرح و دیزاین آنها مطابق به فرمایش خریدار تهیه شده و بافته میشوند و یا از طریق منابع فرمایش دهنده و خریداران خارجی دیزاین آنها به قالین بافان فرستاده میشود. چون از یکسو این چنین دیزاینها مطابق به تقاضای عصر و زمان بوده و از سوی دیگر مواد خام آنها از قبیل تار و پشم و رنگ نیز طبیعی میباشند، از اینرو میتواند با داشتن جنسیت و کیفیت عالی در سایر کشورها مارکیت خوب داشته باشد.

بالشت قالینی - جنگل آرق، بافت آچه

مشهور ترین انواع و اقسام این قالینها عبارتند از:

قالینهای چوب رنگ، دبل بافت (قزاق)، خال محمدی، قالینچه ابریشمی استالی، ابریشم موسساتی، قالین های میناتوری و غیره. در حال حاضر قالینهای افغانی در نمایشگاه های معتبر بین المللی حایز مقامهای درجه اول گردیده و مقام و منزلت آن ارتقاء نموده است. طور مثال در نمایشگاه اتلانتا امریکا قالین خال محمدی، در نمایشگاه چین قالین مربوط شرکت قدیر رؤف، در نمایشگاه هندوستان قالین شرکت خواجه محمد امین و اخیراً در نمایشگاه بین المللی المان برای دومرتبه قالین مربوط به شرکت فرش زینت از انجمن

قالین کابل و در سال ۱۳۹۲ شرکت تنویر مقامهای درجه اول را کسب کرده است.^۴

مؤلدين و صادرگان کنونی قالین در کشور

الحاج محمد نعیم "ولیزاده" رئیس شرکت نعیم ولیزاده لمیتد، الحاج عبدالشکور ترکستانی رئیس شرکت رحمن لمیتد، الحاج محمد کبیر رئیس شرکت قدیر رؤف لمیتد، الحاج جماهیر رئیس شرکت شب سعد لمیتد، عبدالحمید رئیس شرکت حفیظ نادر لمیتد، الحاج عبدالخلیل بغلانی رئیس شرکت قالین بافی بغلان، الحاج محمد نسیم "صدیقی" رئیس شرکت برادران نسیم، الحاج غلام آقه رئیس شرکت غلام آقه لمیتد، الحاج همیشه گل رئیس شرکت اجمل چکری لمیتد، الحاج عبدالرحمن "عمر" رئیس شرکت عمر لمیتد، محمد اسحق "خال محمدی" رئیس شرکت قزل آلتین لمیتد، محترمه ضیا گل، یما "صلحی"

مسول شرکت افغان اکشن، محمد بشیر رئیس شرکت هارون بشیر لمیتد، محمدرقیق رئیس شرکت ترکمن اندخوی لمیتد، عبدالرسول رئیس شرکت یلدز کمیکل لمیتد، محمد عارف رئیس شرکت همایون بشیر لمیتد، محمداسمعیل رئیس شرکت تیمورزاه لمیتد، عزیزالله رئیس شرکت برادران بیگ، آچل بای رئیس شرکت حاجی خالی شهید، فرید "کریمزاده" رئیس شرکت کریمزاده لمیتد، غلام نبی "سخیزاده" رئیس شرکت سخیزاده لمیتد، امان الله رئیس شرکت حسیب وسیم لمیتد و دیگران.^۵

مفروشات دستی که در افغانستان بافته می شود قرار ذیل است.

۱- انواع قالین افغانی به تفکیک ولایات کشور:

۲- گلیم دومین قلم صادرات فرشباب افغانستان را تشکیل می دهد که در ولایات فوق و هزاره جات بافته می شود.

۳- سترنجی یا سطرنجی، این فرش از پنبه خالص و زیاده توسط مردم شمالی بافته می شود.

۴- نمده، این فرش از موی و پشم حیوانات توسط مالداران و کوچی ها تولید میگردد.

انواع قالین افغانی به تفکیک ولایات کشور:

طوریکه معلوم است در حال حاضر قالین در مناطق مختلف کشور بافت و تهیه میگردد. بنابراین قالین تحت تأثیر شرایط محیطی، عنعنات اقوام و مناطق مختلف بافته شده و معرف کلتور و فرهنگ همان منطقه ویا مردم آن میباشد و به نامهای مختلف یاد میگردد که از مشهورترین آنها ذیلاً نامبرده میشود.

اسمای قالین های ولایت بلخ

- خواجه روشنائی
- پرده
- فیل پای دالی
- تاغن
- بشیری مزاری ، وزیری و غیره

اسمای قالین های ولایت جوزجان

- چکش آچه
- فرخ آچه
- جنگل آرق آچه
- چهار شنگونی آچه
- قزل ایاق شبرغان
- لب جر شبرغان
- گل موری شبرغان
- تبریزی نقشه و غیره.
- قرقین
- آچه
- چوب باش

اسمای قالین های ولایت فاریاب:

- سلیمان
- چار شانگو

- فیل پای
- موری گل اندخوئی
- آلتی بولک
- دولت آبادی
- شرین نگاب
- علیخواجه چوب رنگ
- خال محمدی
- اندخوی ئی
- گلیم میمنه گی و غیره

اسمای قالین های ولایت هرات :

- نکنی
- بلوچی
- مشوانی
- دختر قاضی
- موری یکتاره
- موری دوتاره
- ساروقی
- هراتی
- دو تار گل
- ادرسکن

اسمای قالین های ولایت کابل :

- بافت استالف(که از پشم و ابریشم در بافت آن بشکل مخلوط استفاده میشود)
- یکخال
- گندمک
- ساروقی
- ابریشم خالص مویک به نقشه های مختلف
- چوب رنگ
- قزاق به نقشه های مختلف.
- یموتی و قالینهای اهل گل و انواع تابلو ها.

اسمای قالین های ولایت کندز :

- بشیری
- خشت گل
- چنار گل
- پطنوس گل و
- فیل پای قلعه زال
- باغچه‌کنیزی

صنعت قالین بافی که در چند سال قبل رونق یافته و بازار خوبی کسب کرده بود، یک بار دیگر به دلایل مختلف بخصوص بحران اقتصادی جهانی به رکود مواجه شد. افزایش ۵۰ درصدی تعرفه بالای فرشهای وارداتی نسبتاً مفید واقع گردیده اما

باز هم بدلیل عدم توجه مسئولین چه در بخش دولتی و چه در قسمت سرمایه گذاری خصوصی و نبود امکانات بخاطر برش کاری (قیچی) و شستوشو هنوز هم مشکل باقیست و در نتیجه میلیونها دالر نصیب پاکستان می گردد زیرا آنها تولیدات افغانستان را به کالا های نهائی تبدیل کرده و بنام کشورشان به بازارهای جهانی صادر می کنند. عواید صنعت قالین سالانه بطور اوسط حدود ۱۶۰ الی ۲۳۰ میلیون دالر امریکائی می رسد که این عواید در بیلابند تجارت نقش مهمی را ایفا مینماید.

تاجران و مؤلدين سابقه دار قالين و گلیم :

مرحوم الحاج عبدالواسع "نورشیر"

مرحوم حاجی خداینظر "اندخوئی" حاج حق مراد بای

مرحوم الحاج محمد علی "رحمتی"

الحاج رحمن قل "اندخوئی"

مرحوم الحاج محمد یوسف الحاج عبدالاحمد "استالف" "رحمتی"

مرحوم الحاج محمد

الحاج قاری محمد یونس

الحاج میر احمد نوروززاده

الحاج خال محمد

مرحوم الحاج خداینظر "اندخوئی" ، مرحوم الحاج محمد علی "رحمتی" ، مرحوم الحاج میر احمد احمد "نوروز زاده" ، مرحوم الحاج عبدالواسع "نور شیر" ، مرحوم الحاج محمد یوسف "رحمتی" مرحوم الحاج محمد رحیم "بیگ زاده" ، محمد عوض "بادغیسی" ، الحاج عبدالاحد "استالی" ، الحاج رحمن قل "اندخوئی" ، الحاج خال محمد ، الحاج قاری محمد یونس ، الحاج قمبربای "میمنگی" و الحاج سعده الله "سادات" از جمله تاجران و مؤلدين پر تلاش و مشهور کشور بوده و مؤسسين اتحادیه قالیين میباشند. ایشان در عرصه های تولید و صادر نمودن قالیين های متنوع افغانی دست بالای داشتند که با زحمات مشترک خویش توانستند نوع قالیين صد فیصد ابریشمی گزین کابل را اختراع و تولید نمایند که تاکنون، مؤلدين قالیين با افتخار نام ایشان را بلند داشته و به تولید این قالیين ادامه میدهند. الحاج سعده الله سعادت، الحاج محمد عوض بادغیسی گرچه فعلاً در خارج از کشور بسر میبرند از جمله مؤلدين، صادر کننده گان و تاجران فعال اتحادیه بوده که همواره تلاش ورزیده اند تا با تولید قالیينهای پر کیفیت و زیبای خویش سهم خود را در بلند نگه داشتن مقام قالیين افغانی در سطح جهان ایفا نمایند. الحاج حمراد بای نیز از جمله مشهور ترین و عمده ترین صادر کنندگان قالیين افغانی و مؤسسين اتحادیه قالیين بحساب میرود، و منحیث یک خدمت گذار صدیق خدمات شایانی را در عرصه حفظ نام قالیين افغانی با تولید زیبا ترین و با کیفیت ترین قالیين در سطح جهان انجام داده است که امروز همه از وی به نیکوئی یاد میکنند. ^۶ صنعت قالیين و گلیم در صادرات افغانستان جایگاه ویژه دارد و به کشورهای ایتالیا، آلمان، ترکیه، امریکا، امارات متحده عربی، انگلستان و یکتعداد کشورهای دیگر اتحادیه اروپا صادر می شود. افغانستان طی سالهای ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۰ به مقدار ۷۱۶ هزار مترمربع ۵۹۰ و ۳۲۰۳۷ هزار مترمربع قالیين، به ارزش مجم.عی ۷۲.۹۳ ملیون دالر، و گلیم به صورت مجموعی حدود ۴۲۴ هزار مترمربع به ارزش مجموعی ۲.۸۹ صادرات ملیون دالر، صادرات نموده است.

صادرات قالیين طی سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰

شماره	سال	مقدار به هزاردمترمربع	ارزش به هزار دالر
۱	۱۳۹۸	۷۱۶	۲۲۵۳۱
۲	۱۳۹۹	۵۹۰	۱۸۳۶۵
۳	۱۴۰۰	۱۱۹۷	۳۲۰۳۷
۴	مجموع سه سال	۲۵۰۳	۷۲۹۳۳

صادرات گلیم طی سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰

شماره	سال	مقدار به هزاردمترمربع	ارزش به هزار دالر
۱	۱۳۹۸	۳۳	۵۲۴
۲	۱۳۹۹	۳۹	۴۲۱
۳	۱۴۰۰	۳۵۲	۱۹۵۲
۴	مجموع سه سال	۴۲۴	۲۸۹۷

صادرات قالیين و گلیم طی سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰

شماره	سال	مقدار به هزاردمترمربع	ارزش به هزار دالر
۱	۱۳۹۸	۷۴۹	۲۳۰۵۵
۲	۱۳۹۹	۶۲۹	۱۸۷۸۶
۳	۱۴۰۰	۱۵۴۹	۳۳۹۸۹

۷۵۸۳۰	۲۹۲۷	مجموع سه سال	۴
-------	------	--------------	---

به این ترتیب طی سه سال متذکره صادرات قالین و گلیم به اندازه ۲.۹۳ میلیون متر مربع به ارزش ۷۵.۸۳ میلیون دالر صورت گرفته است که امیدوار کننده به نظر میرسد.

دستگاه قالین بافی

تجارت داخلی و خارجی		تصویر	تشریح در مورد قلم صادراتی	اسم یا کلمه
صنعت قالین	صنایع دستی - صنعت قالین		<p>تصور میرود فرش برای اولین بار بشکل نم ساخته شده است، آریابها فرم مالدار بودندو قالین با نم وسیله استفاده از پشم غرض جلوگیری از نم و سردی بود بنا در بافتی اتمام نمودند که ضد رطوبت و از طرف دیگر انتقال آن آسان باشد. امروز هم در میان عشایر یا کوچی ها مورد استفاده قرار دارد. قالین یکی از محصولات نهایت قدیمی و باستانی بشر میباشند. تاریخ دقیق پیدایش اولیه این صنعت معلوم نیست اما شواهد بر آن است که در قرن نهم قبل از میلاد آسوریها و بابلیها قالین را میساختند، سطح و دیوارهای قصرهای خود را باقالین تزئین میکردند.</p> <p>نظری وجود دارد که قدامت بافندگی قالین رایه عصر زرتشت میدانند. قدیمی ترین قالینی که تا هنوز کشف شده است متعلق به قرن پنجم قبل از میلاد بوده و در سال ۱۹۴۷ در اثر کاوش ها و حفاریات باستان شناسان از زیر یخ های یازیریک ساینبریا کشف گردیده است. این قالین، پشمی و نفیس با نقشهای فرمزی رنگ روی متن سفید بافته شده است. همچنان قدیمی ترین قالین ابریشمی که به نخ طلا موسوم است مربوط به دوره عباسیان ۷۳۳ میلادی بوده و در بغداد میباشد که در نوع خود بزرگترین قالین بشمار میرود. بدین ترتیب آتاریکه از مراسم شاهان آسور بر سنگ نبشته ها باقی مانده است قدامت قالین به (۲۵۰۰) سال قبل حنس زده میشود. در قرون ۱۴- ۱۵ میلادی دردوره تیموریان که عصر انکشاف علم درصنایع مستظرفه مخصوصاً نقاشی و مینتوری بود، قالین بافی به سبک هرات نیز به اوج خود رسیده بود که تا امروز شهرت و اصالت خود را درجمله قالین های اصیل مشرقی زمین حفظ کرده است. چنانچه روبرت سیاح در صفحه ۲۱۲ کتاب خود می نویسد.</p>	صنعت قالین

Source of photos: https://www.google.de/advanced_image_search
<http://www.afghan-academic.com>